

Sygn. akt II K 392/16

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Marcin Matusiak

Protokolant: Izabela Kłos

w obecności prokuratora Prokuratury Rejonowej w Tczewie - ---

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2016 r.

sprawy S. K., s. B. i M. z d. S., ur. (...) w K.

skazanego prawomocnymi wyrokami podlegającymi wykonaniu:

I. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie sygn. akt II K 833/13 za:

ciąg przestępstw z art. 288 § 1 k.k. popełniony do dnia 23 czerwca 2013 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności

ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. popełniony do dnia 29 czerwca 2013 r. na karę 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych po 20 złotych każda,

które objęto karą łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat tytułem próby, przy czym postanowieniem z dnia 4 marca 2016 r. tutejszy sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;

II. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie sygn. akt II K 298/14 za czyn z art. 278 § 1 i 5 kk w zb. z art. 275 § 1 kk w zb. z art. 276 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełniony w czasie od 07 do 08 czerwca 2013 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat tytułem próby, przy czym postanowieniem z dnia 04 marca 2016 r. tutejszy sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;

III. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 28 lipca 2015 r. w sprawie sygn. akt II K 475/15 za czyn z art. 281 § 1 kk popełniony w dniu 06 marca 2015 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 20 złotych każda, przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 5 lat tytułem próby, zaś postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2016 r. tutejszy sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności.

I. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., art. 570 k.p.k., art. 573 § 1 k.p.k. oraz art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 87 § 1 k.k. oraz art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 396) łączy kary pozbawienia wolności i grzywny orzeczone wobec skazanego S. K. wyrokami:

Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie sygn. akt II K 833/13,

Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie sygn. akt II K 298/14,

Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 28 lipca 2015 r. w sprawie sygn. akt II K 475/15

i wymierza mu karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 130 (stu trzydziestu) stawek dziennych po 20 (dwudziestu) złotych każda;

II. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach wskazanych w pkt. I sentencji wyroku pozostawia do odrębnego wykonania;

III. na mocy art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt. I kary łącznej pozbawienia wolności zalicza skazanemu okres odbywania kary w sprawie II K 833/13, tj. od 12 kwietnia 2016 r. do 29 czerwca 2016 r.;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata T. L. kwotę 295,20 zł (dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych 20/100) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu przez obrońcę ustanowionego z urzędu, w tym 55,20 zł (pięćdziesiąt pięć złotych 20/100) tytułem podatku od towarów i usług;

V. na mocy art. 626 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. oraz art. 6 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t. j. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223, z późn. zm.) nie pobiera od skazanego opłaty od wyroku łącznego i zwalnia go od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków poniesionych w toku postępowania o wydanie wyroku łącznego.

Sygn. akt II K 392/16

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. został skazany następującymi wyrokami podlegającymi wykonaniu:

I. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie sygn. akt II K 833/13 za:

ciąg przestępstw z art. 288 § 1 k.k. popełniony do dnia 23 czerwca 2013 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności

ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. popełniony do dnia 29 czerwca 2013 r. na karę 1 roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych po 20 złotych każda,

które objęto karą łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 lat tytułem próby, przy czym postanowieniem z dnia 4 marca 2016 r. tutejszy sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;

II. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie sygn. akt II K 298/14 za czyn z art. 278 § 1 i 5 kk w zb. z art. 275 § 1 kk w zb. z art. 276 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełniony w czasie do 8 czerwca 2013 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 5 lat tytułem próby, przy czym postanowieniem z dnia 4 marca 2016 r. tutejszy sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;

III. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 28 lipca 2015 r. w sprawie sygn. akt II K 475/15 za czyn z art. 281 k.k. popełniony w dniu 6 marca 2015 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 20 złotych każda, przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres 5 lat tytułem próby, zaś postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2016 r. tutejszy sąd zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności.

(dowód: karta karna – k. 6-7, odpis wyroku – k. 11, 12-13, 14, odpis postanowienia - k. 15, 30, 31, 32, informacja o pobytach i orzeczeniach – k. 2-3, 17-18)

Z opinii o skazanym wynika, że S. K. posiada wykształcenie gimnazjalne, bez zawodu, pracował jako rolnik. W izolacji penitencjarnej przebywa od 13.04.2016 r. Jego zachowanie w trakcie odbywania kary zostało uznane za poprawne, chociaż bierne. Wobec przełożonych wykazuje postawę regulaminową, w środowisku współosadzonych funkcjonuje właściwie. Skazany nie sprawiał problemów wychowawczych ani dyscyplinarnych. Nie był nagradzany ani karany dyscyplinarnie. Karę odbywa w systemie zwykłym, nie wyraził zgody na jej odbywanie w systemie programowanego oddziaływania. Nie deklaruje przynależności do struktur podkultury przestępczej. Nie zrealizował nałożonych na niego obowiązków naprawienia szkody i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Skazany jest osobą uzależnioną od alkoholu. Na dzień 6.12.2016 r. został wyznaczony termin przyjęcia do oddziału terapeutycznego w zakładzie karnym. Został również skierowany na zajęcia do programu readaptacji społecznej dotyczącego profilaktyki i redukcji szkód uzależnień od substancji psychoaktywnych. Wobec popełnionych przestępstw oraz wcześniejszego trybu życia jest deklaratorywnie krytyczny. Prognoza penitencjarna na obecnym etapie odbywania kary została określona jako pozytywna.

(dowód: opinia o skazanym – k. 16v)

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 85 § 1 i 2 k.k. jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną w wyroku łącznym w odniesieniu do kar orzeczonych różnymi wyrokami (art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k.), a podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa. Na uwadze należało mieć fakt, że z dniem 1.07.2015 r. znowelizowano przepisy określające zasady łączenia kar w wyroku łącznym. Zasadą jest, że do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem 1.07.2015 r. nie stosuje się nowych przepisów działu IX Kodeksu karnego regulującego zasady łączenia kar (art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 396). Jednocześnie jednak ustawodawca przewidział wyjątek od tej zasady. Mianowicie stosuje się przepisy nowe, jeżeli zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu 1.07.2015 r. Z tym ostatnim przypadkiem mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Ostatni chronologicznie wyrok skazujący S. K. (wydany w sprawie II K 475/15 Sądu Rejonowego w Tczewie) zapadł w dniu 28.07.2015 r., tj. po dniu wejścia w życie nowych przepisów. Powyższa okoliczność „otwierała” możliwość (i jednocześnie konieczność) połączenia skazanemu wszystkich orzeczonych prawomocnie za przestępstwa kar, które przynajmniej w części nie zostały jeszcze wykonane. Wszystkie wymienione w części wstępnej kary podlegają łączeniu, albowiem żadna z nich nie została w całości wykonana. Skazany dopiero rozpoczął z dniem 12.04.2016 r. odbywanie kary roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności; koniec tej kary przypada na dzień 8.12.2017 r.

Zgodnie z art. 86 § 1 k.k. sąd wymierza karę łączną od najwyższej z kar do ich sumy. W tej sytuacji sąd mógł wymierzyć karę łączną w granicach od 2 lat pozbawienia wolności (najsurowsza z kar orzeczona wyrokiem w sprawie II K 475/15) do 4 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności (suma kar lub kar łącznych orzeczonych poszczególnymi wyrokami):

rok i 8 miesięcy pozbawienia wolności - sprawa II K 833/13,

6 miesięcy pozbawienia wolności - sprawa II K 298/14,

2 lata pozbawienia wolności - sprawa II K 475/14.

Jednocześnie wyrokami w sprawach II K 833/13 i II K 475/15 wymierzono skazanemu kary grzywny, które również zgodnie z treścią art. 85 § 1 k.k. jako kary tego samego rodzaju podlegają łączeniu. Mając na względzie tę samą dyspozycję art. 86 § 1 k.k. sąd mógł wymierzyć karę łączną grzywny w granicach od 120 stawek dziennych (najsurowsza kara grzywny orzeczona wyrokiem w sprawie II K 833/13) do 170 stawek dziennych (suma kary najsurowszej oraz kary 50 stawek dziennych grzywny wymierzona wyrokiem w sprawie II K 475/15).

Zgodnie z treścią art. 85a k.k. orzekając karę łączną sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania

świadomości prawnej społeczeństwa. O ile powyższe przesłanki niewątpliwie należy uwzględnić przy wymiarze kary łącznej nie oznacza to zdaniem sądu, że należy całkowicie zrezygnować z wcześniej wypracowanych w orzecznictwie i doktrynie prawa karnego zasad orzekania kary łącznej. Wyrażenie „przede wszystkim” użyte przez ustawodawcę w treści art. 85a k.k. oznacza, że nie są to wszystkie okoliczności, jakie sąd powinien mieć na uwadze orzekając karę łączną.

Powszechnie przyjmuje się, że istnieją trzy zasady wymiaru kary łącznej: zasada kumulacji, asperacji i absorpcji. (...) kumulacji polega na zwykłym zsumowaniu kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa. (...) absorpcji polega na tym, że najsurowsza z kar pochłania pozostałe. (...) asperacji polega zaś na zaostrzeniu najsurowszej z wymierzonych kar jednostkowych.

Na tle orzecznictwa Sądu Najwyższego wykształciła się reguła, że kara łączna powinna być tym więcej zbliżona do dolnej granicy (zasada absorpcji), im bardziej ścisły jest związek przedmiotowy i podmiotowy między poszczególnymi zbiegającymi się przestępstwami; im związek ten jest luźniejszy, kara łączna winna tym więcej zbliżyć się do górnej jej granicy (zasada kumulacji). Związek ów polega na odległości czasowej między poszczególnymi przestępstwami, zbliżonym sposobie działania, na tożsamości osób pokrzywdzonych, wspólności ich dóbr itp. (por. wyrok SN z dnia 2.12.1975 r. w sprawie Rw 628/75, OSNKW 1976/2/33).

W aspekcie przedmiotowym związek zbiegających się realnie przestępstw wyrażają kryteria przedmiotowe poszczególnych przestępstw, a to bliskość czasowa ich popełnienia (największa - gdy czyny przestępcze popełniane są równocześnie lub bezpośrednio po sobie), osoby pokrzywdzonych (największa ścisłość związku zachodzi, gdy kilkoma przestępstwami pokrzywdzono tę samą osobę), rodzaj naruszonego dobra prawnego (im bardziej zbliżone dobra, tym większa bliskość przestępstw, zatem największa przy tożsamości dóbr), sposób działania sprawcy itd. W aspekcie podmiotowym chodzi o motywy bądź pobudki stymulujące sprawcę, rodzaj i formę winy itd. (tak: Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 19.01.2005 r., II AKa 274/04, KZS 2005/1/14).

Jednocześnie w orzecznictwie podkreśla się, że zarówno zastosowanie zasady kumulacji, jak i zasady całkowitej absorpcji stanowi wyjątek, który powinien występować jedynie w wyjątkowych sytuacjach. Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem całkowitą absorpcję można zastosować tylko wtedy, gdy wszystkie czyny wskazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową albo gdy orzeczone za niektóre z czynów kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną albo też istnieją jakieś inne szczególne okoliczności dotyczące osoby oskarżonego.

Przy tym związek przedmiotowy wyrażający się w podobnym sposobie działania i podobnej kwalifikacji czynów, nie przemawia sam przez się za stosowaniem absorpcji przy wymiarze kary łącznej, jeżeli każdy z przypisanych czynów odznacza się znacznym stopniem społecznej szkodliwości. Z tej racji okoliczność popełnienia ich w zbiegu realnym nie powinna pozostawać bez znaczenia dla określenia dolegliwości, jaką ma ponieść sprawca za popełnione przestępstwa. Bliski podmiotowy i przedmiotowy związek między przestępstwami, a także nawet podobieństwo tych przestępstw nie jest tak istotną przesłanką wymiaru kary łącznej, aby ograniczała albo eliminowała jakiegokolwiek dyrektywy, które trzeba uwzględnić przy wymiarze tej kary.

Odnosząc powyższe rozważania do realiów niniejszej sprawy sąd uznał, że ani zastosowanie w pełni zasady absorpcji ani odwołanie się w całości do zasady kumulacji nie byłoby zasadne. Skazany kierował swoje działania przeciwko temu samemu w zasadzie dobru, tj. cudzemu mieniu, jednakże dokonywał tego w różnorodnych formach. Oprócz przestępstw z art. 278 § 1 k.k. i art. 279 § 1 k.k. skazany dopuścił się również przestępstwa zniszczenia cudzego mienia oraz wymuszenia rozbójniczego z art. 281 k.k. czym godził nie tylko w cudze mienie, ale również zdrowie innej osoby. Ponadto skazany działał na szkodę kilku różnych pokrzywdzonych. O ile zachodzi pewna więź czasowa pomiędzy czynami objętymi postępowaniami w sprawach II K 833/13 i II K 298/14, gdyż wszystkie zostały popełnione w czerwcu 2013 r., a dokładnie pomiędzy 8 a 29.06.2013 r.), o tyle kolejnego przestępstwa skazany dopuścił się już po upływie znacznego czasu, niemal dwóch lat, tj. w marcu 2015 r.

Biorąc pod uwagę powyższe sąd nie zdecydował się na stosowanie żadnej ze skrajnych zasad wymierzania kary łącznej. Przeciwnie zastosowaniu zasady pełnej absorpcji przemawiała różnicowość działania skazanego oraz godzenie w

różne dobra prawne. Przeciwno zastosowaniu zasady kumulacji z kolei przemawiał fakt, że wszystkie czyny godziły w cudze mienie.

Orzeczona kara łączna winna być zdaniem sądu stosunkowo surowa, inaczej nie spełni celów wychowawczych względem skazanego. Fakt popełnienia kilku przestępstw powinien znaleźć w wymiarze kary łącznej odzwierciedlenie. W przeciwnym wypadku w społecznej świadomości prawnej mogłoby powstać wrażenie, że sprawcy wielu przestępstw traktowani są łagodniej, aniżeli sprawcy pojedynczych przestępstw. W tej sytuacji sąd zastosował zasadę asperacji i wymierzył karę łączną w wymiarze 3 lat pozbawienia wolności. Kara ta w sposób należyty uwzględnia dyrektywy określone w treści art. 85a k.k. Jednocześnie z uwagi na górną granicę, do której sąd mógł wymierzyć karę łączną, nie sposób jej uznać za rażąco surową.

Te same dyrektywy sąd miał na uwadze wymierzając karę łączną grzywny. Sąd zastosował zasadę asperacji wymierzając karę 130 stawek dziennych grzywny. Wartość ta mieści się w ustawowych granicach kary łącznej grzywny, została wymierzona w jej dolnych granicach, wobec czego nie sposób uznać, aby kara ta była rażąco wygórowana. Zgodnie z treścią art. 86 § 2 k.k. wymierzając karę łączną grzywny, sąd określa na nowo wysokość stawki dziennej, kierując się wskazaniem określonymi w art. 33 § 3 k.k., przy czym wysokość stawki dziennej nie może przekraczać najwyższej ustalonej poprzednio, tj. w niniejszej sprawie 20 zł. Biorąc pod uwagę fakt, że skazany odbywa karę pozbawienia wolności, nie pracuje odpłatnie i nie posiada majątku, sąd zdecydował się wymierzyć wysokość jednej stawki dziennej na poprzednim poziomie, tj. 20 zł. Jest to stawka bliska minimalnej dopuszczalnej przepisami prawa granicy stawki.

Wszelkie pozostałe środki podlegają odrębnemu wykonaniu (art. 90 § 1 k.k.), o czym sąd orzekł w pkt. II wyroku, a na poczet orzeczonej kary łącznej sąd zaliczył skazanemu okres wykonywania tych kar (art. 577 k.p.k.), o czym orzeczono w pkt. III wyroku.

Skazanemu została udzielona pomoc prawna przez obrońcę ustanowionego z urzędu. O kosztach tej pomocy orzeczono mając na uwadze regulacje § 1, § 4 ust. 1, 2 i 3 oraz § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1801). Zgodnie z wyżej przytoczonymi przepisami podstawą ustalenia wynagrodzenia adwokata ustanowionego z urzędu jest 1/2 stawki maksymalnej, która w sprawie o wydanie wyroku łącznego wynosi 240 zł. Ustalenie opłaty w wysokości wyższej niż 1/2 stawki maksymalnej, a nieprzekraczającej opłaty maksymalnej następuje m.in. z uwzględnieniem stopnia złożoności sprawy oraz nakładu pracy adwokata oraz wkładu jego pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności czasu poświęconego na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczby stawień w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjętych w sprawie, wkładu pracy adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie, a także trybu i czasu prowadzenia sprawy, obszerności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności. Sąd miał wprawdzie na uwadze fakt, że w niniejszej sprawie odbyła się tylko jedna rozprawa, jednakże należało również uwzględnić to, że obrońca skazanego zapoznał się z całością zgromadzonego materiału (k. 27) i musiał poświęcić czas na jego analizę. Następnie obrońca skazanego prawidłowo sformułował w mowie końcowej wnioski wskazując, które kary orzeczone wyrokami jednostkowymi podlegają łączeniu. Należy również uwzględnić i to, że opłata maksymalna w wysokości 240 zł nie jest stawką wygórowaną. Zgodnie z treścią § 4 ust. 3 ww. rozporządzenia kwota 240 zł została powiększona o stawkę podatku od towarów i usług (240 zł x 1,23 = 295,20 zł).

W pkt. V na mocy art. 626 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. mając na uwadze osadzenie skazanego i brak środków i możliwości zarobkowych sąd zwolnił go od ponoszenia kosztów sądowych i obciążył nimi Skarb Państwa.